

Anna Wolak-Tuzimek

Małe i średnie przedsiębiorstwa w gospodarce polskiej

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 7, 701-712

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Anna Wolak-Tuzimek

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA W GOSPODARCE POLSKIEJ

1. Istota i znaczenie sektora MŚP

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw odgrywa istotną rolę w rozwoju gospodarczym państw. Szacuje się, że w Unii Europejskiej przedsiębiorstwa uznane za małe lub średnie stanowią 99,8% wszystkich firm działających na obszarze Wspólnoty, zatrudniając 66% siły roboczej. Małe przedsiębiorstwa rozwijają swoją działalność przede wszystkim w skali lokalnej. Jednakże niektóre z nich odgrywają ważną rolę w rozwoju regionalnym, z powodzeniem konkurują nawet na rynkach międzynarodowych, przyczyniając się do wzrostu eksportu i wnosząc swój wkład w procesy globalizacji. Małe i średnie przedsiębiorstwa traktowane są jako stabilizatory gospodarki¹. Podnoszą jej innowacyjność, są elastyczne pod względem dostosowania się do zmian rynkowych oraz posiadają zdolność do konkurowania na rynku. Z tego też względu zaczęto je uważać za główną siłę podtrzymującą konkurencyjność przemysłu, szeroko pojętych usług oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Sektor MŚP stanowi fundament rozwoju gospodarczego oraz kształtowania klasy średniej w społeczeństwie. Również w Polsce małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią około 99% wszystkich przedsiębiorstw, firmy te mają dominującą pozycję w handlu, usługach oraz obsłudze nieruchomości i firm. Większość firm wchodzących w skład sektora MŚP zlokalizowana jest w pobliżu dużych miast. Bliskość odpowiednich rynków zbytu, rozbudowanej infrastruktury oraz wykwa-

---

¹ S. Jankiewicz, *Założenia do systemu wspierania małych średnich przedsiębiorstw*, w: *Przedsiębiorczość: szansą sukcesu rządu, gospodarki, przedsiębiorstw, społeczeństwa*, red. K. Piech, M. Kulikowski, Instytut Wiedzy, Warszawa 2003, s. 69.

lifikowanej siły roboczej jest decydującym czynnikiem, którym kierują się przedsiębiorcy przy wyborze lokalizacji dla prowadzenia własnego biznesu.

Małe i średnie przedsiębiorstwa mają w Polsce kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego Polski. Są one niezbędne dla zrównoważonego funkcjonowania gospodarki i przyczyniają się do przyspieszenia wzrostu gospodarczego.

Główne cechy sektora MŚP to:

- zdolność do bardzo szybkiego reagowania na potrzeby rynku,
- otwartość na postęp techniczny i organizacyjny,
- potencjalna zdolność do tworzenia nowych miejsc pracy,
- niski koszt stanowiska pracy,
- łatwość dostosowania się do miejsca, czasu i zasobów,
- występowanie we wszystkich działach gospodarki.

Niestety sektor małych i średnich przedsiębiorstw boryka się z różnymi problemami. To właśnie duże przedsiębiorstwa, a w szczególności międzynarodowe korporacje posiadają odpowiednie środki finansowe na tworzenie pomysłów innowacyjnych dotyczących produktów, technologii. Mogą przeznaczyć znaczne środki finansowe na badania i rozwój, z czym wiąże się konieczność utrzymania zaplecza badawczo-rozwojowego, które jest zdolne do stałego poszukiwania nowych rozwiązań, a tym samym do stałego obniżania kosztów². Wśród najważniejszych czynników ograniczających rozwój i działanie sektora MŚP, można wymienić:

- bariery prawne,
- bariery ekonomiczne,
- bariery zarządzania,
- bariery edukacyjne,
- bariery społeczne.

Bariery prawne związane są przede wszystkim ze skomplikowanymi i niestabilnymi przepisami prawnymi. Niestabilność prawa powstrzymuje przed zakładaniem przedsiębiorstw w Polsce zarówno potencjalnych młodych przedsiębiorców, jak i wielkie korporacje. Co więcej, nowo uchwalone ustawy zawierają wiele błędów i sprzeczności, w wyniku czego zostają wprowadzane pośpiesznie kolejne nowelizacje. Do wielu ustaw nie podaje się w przewidzianym terminie przepisów wykonawczych, a więc jest to prawo, które nie weszło w życie.

² T. Rek, *Przedsiębiorczość małych i średnich firm czynnikiem rozwoju gospodarki polskiej*, w: *Przemiany i perspektywy polskich przedsiębiorstw w dobie integracji z Unią Europejską*, red. K. Piech, G. Szczodrowski, Instytut Wiedzy, Warszawa 2003, s. 155.

Ekonomiczne bariery funkcjonowania przedsiębiorstw przejawiają się przede wszystkim brakiem spójnej i skutecznej polityki państwa wobec sektora MŚP. Należy zwrócić uwagę, że jest to problem złożony. Zarówno państwo, jak i władze samorządowe w Polsce już prawie dziesięć lat temu stworzyły podstawy infrastruktury w tym zakresie, ale mali i średni przedsiębiorcy korzystają z nich w sposób ograniczony. Również w polityce wspierania przedsiębiorstw ze środków publicznych preferuje się nadal duże firmy, jak również nierentowne przedsiębiorstwa państwowe.

Elementem barier ekonomicznych w funkcjonowaniu MŚP w Polsce jest polityka fiskalna, m.in. opodatkowanie małych i średnich przedsiębiorstw, jak również niedostatek kapitału własnego i w konsekwencji słaba wiarygodność kredytowa, co uniemożliwia pozyskanie kapitału obcego.

Przejawem występowania barier zarządzania w funkcjonowaniu MŚP są między innymi oczekiwania przedsiębiorców co do zapewnienia przez państwo popytu na ich wyroby i usługi. Taka postawa może wynikać z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze, wizja głębokiej ingerencji państwa w funkcjonowanie rynku została przeniesiona z gospodarki centralnie planowanej. Oznaczałoby to, że część właścicieli nadal nie potrafi się zaadaptować do zmian zachodzących od kilkunastu lat w gospodarce polskiej. Po drugie, mali i średni przedsiębiorcy posiadają nadal niewielką wiedzę z zakresu marketingu i zarządzania i dlatego oczekują od państwa pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej.

Analizując bariery społeczne rozwoju przedsiębiorstwa w Polsce, można wskazać przede wszystkim negatywny *image* przedsiębiorcy, jego wizerunek i rola w społeczeństwie.

Bariery rozwoju polskiej przedsiębiorczości mają wiele przyczyn. Najistotniejsze wydaje się niedocenianie roli małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej i gospodarce transformowanej, zarówno przez władze gospodarcze i polityczne, jak i przez społeczeństwo. Polityka ekonomiczna państwa na rzecz MŚP nadal nie jest spójna i czytelna.

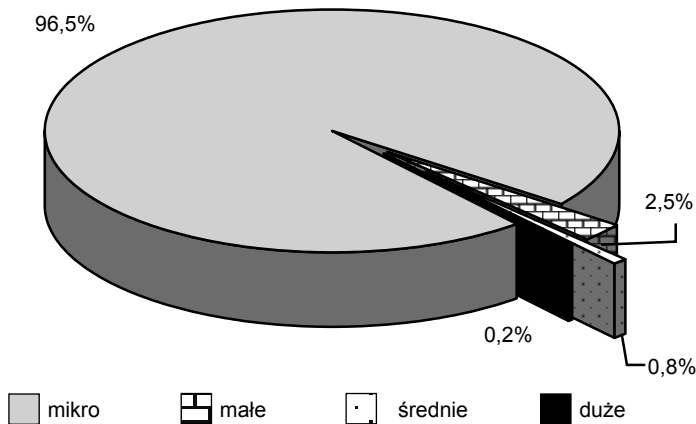
2. Liczba przedsiębiorstw i zatrudnienie w sektorze MŚP

W 2006 r. w Polsce było zarejestrowanych w systemie REGON 3,636 mln podmiotów gospodarczych, w tym w sektorze prywatnym 3,497 mln³. Struktura sektora przedsiębiorstw według klas wielkości nie uległa w Polsce istotnym

³ *Przedsiębiorczość w Polsce 2007*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2007, s. 31.

zmianom i jest ona porównywalna do struktury przedsiębiorstw w krajach Unii Europejskiej. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa stanowiły w 2006 r. 99,8% ogólnej liczby przedsiębiorstw w Polsce.

Wykres 1. Struktura sektora przedsiębiorstw według klas wielkości w 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku*, GUS, Warszawa 2008, s. 33.

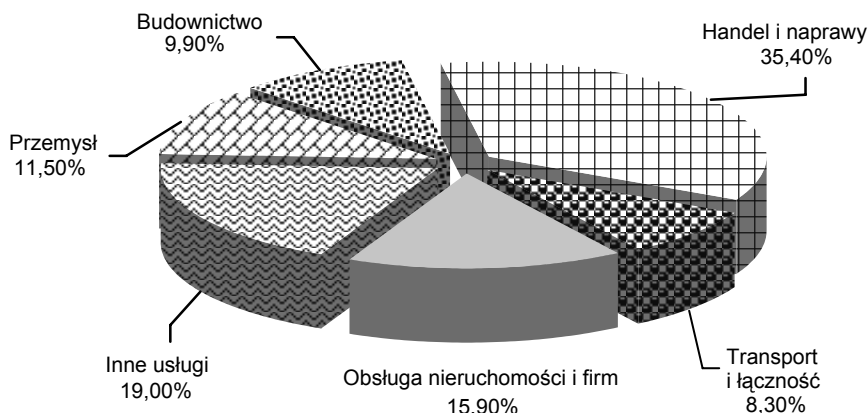
W ogólnej liczbie przedsiębiorstw sektora prywatnego 99,0% stanowiły jednostki zatrudniające do 50 pracowników, 0,8% średnie, zaś duże przedsiębiorstwa 0,2%.

Liczba podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON, w odróżnieniu od liczby podmiotów zarejestrowanych ogółem, rosła bardzo szybko w latach 2004-2006. Wyniosła ona 191,3 tys. w roku 2004 (wzrosła o 37,5% w porównaniu z rokiem poprzednim), 211 tys. rok później (wzrost o 10,3%) i 267,5 tys. w 2006 r. (wzrost o 26,7%)⁴. Od roku 2004 nastąpił wyraźny wzrost wskaźnika dynamiki liczby nowych podmiotów, które powstały w tym okresie. W 2004 r. zarejestrowało się 227,7 tys. firm, a w 2006 r. zostało założonych 291,2 tys. nowych firm. Według GUS w roku 2004, podobnie jak w latach poprzednich, dominującą grupą nowych firm były zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które nie zatrudniają pracowników.

Najbardziej zdominowanym przez małe i średnie przedsiębiorstwa sektorem gospodarki narodowej są usługi i handel.

⁴ S. Pyciński, A. Żołnierski, *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2005-2006*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2007, s. 20.

Wykres 2. MŚP w podstawowych sekcjach gospodarki poza rolnictwem w 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku*, GUS, Warszawa 2008, s. 14.

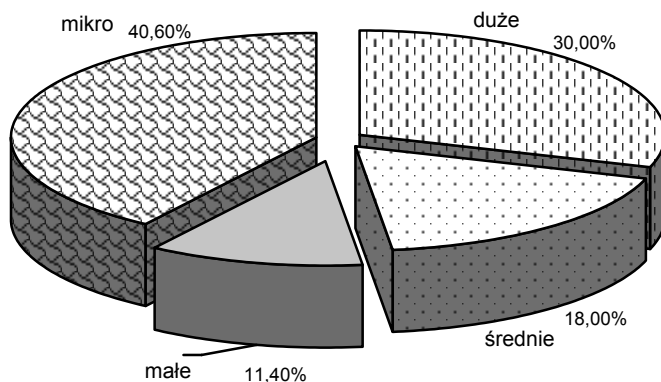
Analizując przedsiębiorstwa ze względu na rodzaj prowadzonej działalności można zauważyć, iż 35,4% stanowiły jednostki handlowe. Wśród nich 97,2% to przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników, mikro – 2,2%, średnie – 0,5%, zaś duże firmy – 0,1%. Działalność z zakresu obsługi nieruchomości i firm skupiła 15,9% łącznej liczby przedsiębiorstw, działalność przemysłowa 11,5%, budowlana 9,9%, a transportowa 8,3%. W każdym z obszarów działalności dominowały mikroprzedsiębiorstwa.

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach wynosiła w 2006 r. 8,6 mln osób, z czego w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw pracowało 6,0 mln osób, co stanowi 70,0% wszystkich pracujących. Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw wynosiła w 2006 r. 6,0 mln pracowników i analogiczne w sektorze MŚP było zatrudnionych 3,6 mln.

W porównaniu do 2005 roku nie nastąpiły znaczące zmiany w strukturze pracujących. Dominowały osoby zatrudnione w mikroprzedsiębiorstwach (40,6%), gdzie odnotowano niewielki spadek o 0,5 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Największy przyrost zatrudnienia wystąpił w firmach dużych i wyniósł on 1 punkt procentowy. Na koniec 2006 roku zatrudnionych w tego rodzaju przedsiębiorstwach było 30% ogółu pracujących.

Szczegółową strukturę pracujących z podziałem ze względu na wielkość przedsiębiorstwa przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Struktura pracujących w przedsiębiorstwach według stanu na koniec 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku*, GUS, Warszawa 2008, s. 35.

W podmiotach osób fizycznych (stanowiących 92,6% całej zbiorowości przedsiębiorstw) pracowało 43,4% ogólnej liczby pracujących. Pozostała część, 56,6%, to pracujący w przedsiębiorstwach osób prawnych.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto pracowników etatowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach wyniosło w 2006 r. 2 525 zł, z tego w przedsiębiorstwach:

- małych – 1 831 zł, w tym mikro 1 509 zł,
- średnich – 2 579 zł,
- dużych – 3 105 zł.

W 2006 roku zaobserwowano bardzo wyraźne zróżnicowanie wynagrodzeń brutto na jednego zatrudnionego w przedsiębiorstwach. W jednostkach osób prawnych wyniosło ono 2 935 zł (w 2005 r. 2 785 zł), a osób fizycznych 1 344 zł (w 2005 r. 1 304 zł). Powodem takiej sytuacji mogą być różnice wynikające z:

- wydajności pracy,
- kwalifikacji pracowników,
- udziału kosztów stałych w kosztach ogółem,
- udziału szarej strefy w zatrudnianiu i wynagradzaniu pracowników.

3. Wyniki ekonomiczne przedsiębiorstw

W 2006 r. przychody sektora przedsiębiorstw wyniosły 2 558,7 mld zł i wzrosły o 294,3 mld zł w stosunku do 2005 roku. Małe i średnie przedsiębiorstwa wypracowały 60,1% tych przychodów, a mianowicie 1 538,2 mld zł. Przychody uzyskane przez przedsiębiorstwa średnie wyniosły 561,3 mld zł, co stanowi wzrost o 11,9% w stosunku do 2005 roku i daje 22% ogółu przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw. Natomiast przedsiębiorstwa duże osiągnęły przychody w wysokości 1 020,5 mld zł (wzrost o 15% w porównaniu do roku poprzedniego), co stanowi 39,9% przychodów ogółem przedsiębiorstw.

Najwyższe przeciętne przychody przypadające na jedno przedsiębiorstwo osiągnęły podmioty duże. Na koniec 2006 roku wartość ta wynosiła 351,9 mln zł, co oznacza wzrost o 11% w stosunku do roku poprzedniego.

Mikroprzedsiębiorstwa w badanym okresie osiągnęły najwyższe przychody przypadające na 1 zatrudnionego, tj. 0,5 mln zł.

Tabela 1. Struktura przychodów z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw i zatrudnienia w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	Rok	Przedsiębiorstwa					Cały sektor MŚP
		ogółem	mikro	małe	średnie	duże	
Przychody ogółem (mld zł)	2005	2 264,4	553,2	322,5	501,3	887,4	1 377,0
	2006	2 558,7	636,7	340,2	561,3	1 020,5	1 538,2
Liczba przedsiębiorstw (tys.)	2005	1 676,7	1 615,1	44,5	14,3	2,8	1 673,9
	2006	1 714,9	1 653,0	44,3	14,7	2,9	1 712,0
Przeciętne zatrudnienie (tys.)	2005	5 818,7	1 214,9	885,3	1 421,9	2 296,6	3 522,1
	2006	5 999,6	1 240,2	885,8	1 465,8	2 407,8	3 591,8
Przychody na 1 przedsiębiorstwo (mln zł)	2005	1,4	0,3	7,2	35,0	316,9	0,8
	2006	1,5	0,4	7,7	38,2	351,9	0,9
Przychody na 1 zatrudnionego (mln zł)	2005	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
	2006	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Monitoring kondycji sektora MSP 2007, Raport z badań PKPP Lewiatan, Warszawa 2007, s. 8; Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku, GUS, Warszawa 2008, s. 34.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wzrosły w 2006 roku o 12,6% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 2 381,1 mln zł, z czego 79,1% poniosły przedsiębiorstwa osób prawnych. Najwyższe przeciętne koszty w przeliczeniu na 1 podmiot dla przedsiębiorstw sektora MŚP osiągnęły średnie firmy – 36,1 mln zł (wzrost o 2,5 mln zł w porównaniu z 2005 r.). W całym analizowanym okresie mikroprzedsiębiorstwa osiągnęły najniższy poziom kosztów w przeliczeniu na 1 podmiot, tj. 0,3 mln zł. W 2006 roku przeciętny koszt na 1 zatrudnionego we wszystkich przedsiębiorstwach kształtował się na poziomie 0,4 mln zł. W porównaniu z 2005 rokiem tylko małe i średnie przedsiębiorstwa osiągnęły niższy poziom – 0,3 mln zł.

Tabela 2. Struktura kosztów z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw i zatrudnienia w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	Rok	Przedsiębiorstwa					Cały sektor MŚP
		ogółem	mikro	małe	średnie	duże	
Koszty ogółem (mld zł)	2005	2 113,9	489,5	304,2	480,6	839,6	1 274,3
	2006	2 381,1	566,3	322,1	531,5	961,2	1 419,9
Liczba przedsiębiorstw (tys.)	2005	1 676,7	1 615,1	44,5	14,3	2,8	1 673,9
	2006	1 714,9	1 653,0	44,3	14,7	2,9	1 712,0
Przeciętne zatrudnienie (tys.)	2005	5 818,7	1 214,9	885,3	1 421,9	2 296,6	3 522,1
	2006	5 999,6	1 240,2	885,8	1 465,8	2 407,8	3 591,8
Koszty na 1 przedsiębiorstwo (mln zł)	2005	1,3	0,3	6,8	33,6	299,8	0,8
	2006	1,4	0,3	7,3	36,1	331,4	0,8
Koszty na 1 zatrudnionego (mln zł)	2005	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4
	2006	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Monitoring kondycji sektora MSP 2007, Raport z badań PKPP Lewiatan, Warszawa 2007, s. 6; Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku, GUS, Warszawa 2008, s. 34.*

Następnym elementem oceny przedsiębiorstw jest wypracowany zysk brutto. W 2006 r. ogółem przedsiębiorstwa wypracowały 201,9 mld zł zysku brutto (wzrost o 14,5% w stosunku do 2005 r.). Przedsiębiorstwa należące do sektora MŚP wytworzyły 67,8% zysku brutto, co oznacza niewielki spadek o 0,5 punktu procentowego

w porównaniu z rokiem poprzednim. W latach 2005-2006 największy udział w tworzeniu zysku brutto miały mikroprzedsiębiorstwa (odpowiednio 40,8%, 39,4%).

Tabela 3. Zysk brutto z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	Rok	Przedsiębiorstwa					Cały sektor MŚP
		ogółem	mikro	małe	średnie	duże	
Zysk brutto (mld zł)	2005	172,6	70,3	22,0	25,5	54,8	117,8
	2006	201,9	79,6	24,1	33,2	65,0	136,9
Zysk brutto (%)	2005	100	40,8	12,7	14,8	31,7	68,3
	2006	100	39,4	12,0	16,4	32,2	67,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Monitoring kondycji sektora MSP 2007, Raport z badań PKPP Lewiatan, Warszawa 2007, s. 8; Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku, GUS, Warszawa 2008, s. 34.

4. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Inwestycje są elementem działalności firmy, który decyduje o dalszym jej rozwoju. W 2006 roku działalność inwestycyjną prowadziło 14,6% jednostek badanej zbiorowości (w 2005 r. – 13,4%). Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa wyniosła 114,3 mld zł, w tym na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących 102,1 mld zł, tj. 89,3% łącznej wartości nakładów.

Tabela 4. Nakłady inwestycyjne z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	Rok	Przedsiębiorstwa					Cały sektor MŚP
		ogółem	mikro	małe	średnie	duże	
Nakłady inwestycyjne (mld zł)	2005	100,0	11,8	10,7	21,7	55,8	44,2
	2006	114,3	14,2	12,8	28,0	59,3	55,0
Nakłady inwestycyjne (%)	2005	100	11,8	10,7	21,7	55,8	44,2
	2006	100	12,4	11,2	24,5	51,9	48,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Monitoring kondycji sektora MSP 2007, Raport z badań PKPP Lewiatan, Warszawa 2007, s. 9; Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku, GUS, Warszawa 2008, s. 42.

Z punktu widzenia wartości poniesionych nakładów inwestycyjnych najliczniejsza grupa mikroprzedsiębiorstw nie była dominująca. Nakłady poniesione przez te przedsiębiorstwa wyniosły 14,2 mld zł (11,8 mld w 2005 r.), co stanowi 12,4% (11,8% w 2005 r.) wartości nakładów inwestycyjnych. W latach 2005–2006 najwyższe nakłady inwestycyjne poniosły przedsiębiorstwa duże. W pierwszym roku wyniosły one 55,8 mld zł, zaś w kolejnym nastąpił przyrost wartości o 3,5 mld zł, tj. 5,9%.

Tabela 5. Struktura nakładów inwestycyjnych z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw w 2006 r.

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa					Cały sektor MŚP
	ogółem	mikro	małe	średnie	duże	
Nakłady inwestycyjne (%), w tym:	100	12,4	11,2	24,5	51,9	48,1
Nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenia istniejących (%)	89,3	91,4	75,8	86,8	92,9	85,4
Zakup używanych środków trwałych (%)	10,7	8,6	24,2	13,2	7,1	14,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 roku*, GUS, Warszawa 2008, s. 42.

Wszystkie badane grupy przedsiębiorstw inwestowały głównie w zakup nowych obiektów majątkowych oraz ulepszanie istniejących. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw należących do sektora MŚP stanowiły 48,1% nakładów ogółem, z czego 85,4% stanowiły wydatki na nowe obiekty majątkowe, zaś 14,6% na zakup używanych środków trwałych. Największe nakłady inwestycyjne poniosły przedsiębiorstwa duże (51,8% ogółu nakładów), z czego 92,9% stanowiły wydatki na zakup nowych obiektów majątkowych.

Podsumowanie

Główne cechy gospodarki rynkowej to dominacja prywatnej własności i znaczący udział w produkcji oraz usługach małych i średnich przedsiębiorstw. Małe i średnie firmy odgrywają bardzo istotną rolę w gospodarce rynkowej. Potrafią skutecznie wchodzić w nisze rynkowe i szybko przystosowywać się do potrzeb i wymagań klientów.

Na ogół nie pojawiają się wątpliwości, że te podstawowe grupy podmiotów gospodarczych, integrujące lokalne zasoby, z małymi zespołami ludzkimi, skutecznie wyzwalają różne formy przedsiębiorczości, sprawnie funkcjonują, są mobilne na rynku, elastycznie kształtują koszty, co pozwala im osiągnąć relatywnie wysoką efektywność.

Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, że cały sektor MŚP ma ogromny wpływ na funkcjonowanie gospodarcze Polski. W szczególności można wyciągnąć następujące wnioski:

- a) w 2006 roku w sektorze MŚP funkcjonowało 99,2% ogółu przedsiębiorstw, z czego mikroprzedsiębiorstw 96,5%;
- b) najbardziej zdominowanym przez małe i średnie przedsiębiorstwa sektorem gospodarki był handel i naprawy 35,4%;
- c) liczba pracujących w przedsiębiorstwach wyniosła w 2006 r. 8,6 mln osób, z czego 70% zatrudniał sektor MŚP;
- d) najwięcej osób pracowało w mikroprzedsiębiorstwach (40,6% ogółu zatrudnionych);
- e) małe i średnie przedsiębiorstwa wypracowały 60,1% przychodów sektora przedsiębiorstw;
- f) najwyższe przeciętne przychody oraz koszty uzyskania przychodów przypadające na jedno przedsiębiorstwo osiągnęły podmioty duże – odpowiednio 351,9 mln zł (wzrost o 11% w stosunku do 2005 r.) oraz 331,4 mln zł (wzrost o 10,5% w stosunku do 2005 r.);
- g) najniższe koszty uzyskania przychodów w przeliczeniu na jeden podmiot osiągnęły mikroprzedsiębiorstwa, tj. 0,3 mln zł;
- h) w latach 2005–2006 największy udział w tworzeniu zysku brutto miały mikroprzedsiębiorstwa – odpowiednio 40,8% i 39,4%;
- i) wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw wzrosła o 14,3% w stosunku do 2005 roku;
- j) przedsiębiorstwa inwestowały przede wszystkim w zakup nowych obiektów majątkowych oraz ulepszenia istniejących – 89,3%.

Wskaźniki makroekonomiczne pokazują, że gospodarka Polski jest w dobrej kondycji, co również przekłada się na funkcjonowanie przedsiębiorstw, zwłaszcza sektora MŚP, z którym wiążą się największe nadzieje na generowanie nowych miejsc pracy i przyspieszenie wzrostu gospodarczego.

SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN POLISH ECONOMY

Summary

The paper presents the small and medium enterprises importance for Polish economy. It shows the advantages of the above sector and elements which can limit its development. Using statistic data published by Chief Central Statistical Office the structure of that enterprises sector has been presented taking into consideration the amount of enterprises and the number of employees. While researching the profits, the costs of obtaining and gross receipts the financial analysis of SME sector has been made. Moreover, the detailed analysis of the level and the structure of capital expenditures in the enterprises has been executed. There has been shown the predominant role of small and medium enterprises among other ones (99.8% of total), in employment (70% of total) and also good financial results (gross receipt of 136.9 billion PLN).

Translated by Anna Wolak-Tuzimek